

*Met nieuwe technieken werken we toe naar **energieneutraliteit**. We brengen in beeld hoe we bijdragen aan Nederland circulair.*

VV-besluitnota

Registratienummer:
CONCEPT

De verenigde vergadering

besluit:

1. Kennis te nemen van de concept-RESSen waarin Rijnland participeert;
 - a. Holland Rijnland
 - b. Noord-Holland Zuid
 - c. Midden Holland
 - d. Rotterdam – Den Haag
2. In te stemmen met het bod van Rijnland in de RESsen, namelijk de doelstelling Rijnland energieneutraal in 2025. Rijnland heeft daarnaast een positieve grondhouding t.a.v. verzoeken van derden om iets voor hen te bekeken, denk daarbij aan warmtewinning uit afvalwater.
3. In te stemmen met de zienswijze van Rijnland (bijlage 2) en deze via de vier stuurgroepen aan te bieden aan het Nationaal Programma RES

Context

De uitwerking van het Klimaatakkoord vraagt om regionaal maatwerk en goede samenwerking. Hoe passen hernieuwbare energieopwekking, -opslag en de infrastructuur voor warmte en elektriciteit in de leefomgeving? Overheden, bedrijfsleven, inwoners, netbeheerders en maatschappelijke organisaties hebben op regionaal niveau elkaars vakkennis, kunde of wettelijke bevoegdheden nodig.

Daarom hebben de overheden in 2018 in het Interbestuurlijke Programma afgesproken een meerjarige programmatische nationale aanpak uit te werken met landsdekkende Regionale Energie Strategieën (RESSen), en om deze strategieën ruimtelijk te borgen in het omgevingsbeleid van gemeenten, provincies en Rijk en het beleid van de Waterschappen. Nederland is verdeeld in 30 van die regio's en Rijnland neemt deel aan vier daarvan:

- Holland Rijnland
- Noord-Holland Zuid
- Midden-Holland
- Rotterdam-Den Haag.

Elke regio is verantwoordelijk om aan te geven hoeveel energieopwekking zij kunnen realiseren binnen de ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke kaders. Het doel is dat de optelsom van alle regio's leidt tot 35 TWh energieopwekking in 2030. Elke regio heeft ook de vrijheid om zelf invulling te geven aan het proces en het organiseren van de samenwerking. Met de omliggende waterschappen AGV, HHNK, HHSK, Hollandse Delta en Delfland streven we zoveel mogelijk uniformiteit na.

Toelichting concept-RES

Iedere regio heeft een eigen proces voor de totstandkoming van de RES. Dit is vastgelegd in de startnotities die op 1 oktober en 10 december 2019 ter informatie zijn toegezonden aan de VV. Het eerste tussenproduct van de verschillende regio's is een concept-RES met daarin globale zoekgebieden en denkrichtingen. Het doel is tweeledig. Ten eerste wordt de concept-RES gebruikt om de balans op te maken in hoeverre de plannen gezamenlijk optellen aan het landelijke doel voor de energietransitie (35 TWh). Dit wordt ook wel "Route 35" genoemd. Indien de optelsom van alle verschillende concept-RESSen niet de 35 TWh haalt, komt een landelijk proces op gang om regio's meer energieopwekking toe te wijzen. De concept-RESSen die nu openbaar zijn, overschrijden de 35 TWh al ruimschoots, waardoor de kans op aanwijzing gering is.

Daarnaast is de concept-RES voor veel regio's een belangrijk startpunt voor participatie met de omgeving. Na een intensieve periode van inhoudelijke analyses, werkateliers en bepalen van uitgangspunten, wordt de komende periode benut om te komen tot een breed draagvlak in de samenleving. Waaronder ook de volksvertegenwoordiging. Iedere regio heeft zijn eigen proces en aanpak om participatie te organiseren. Iedereen kan op basis van de concept-RES zijn of haar reactie meegeven. De bundeling van alle reacties worden integraal meegenomen in de uitwerking naar RES 1.0 die moet worden vastgesteld door de algemeen besturen van gemeenten, provincies en waterschappen medio 2021. De concept-RESSen¹ van de verschillende regio's zijn te vinden in bijlage 4 tot en met 7.

De concept-RES heeft dan ook géén juridische status en ook de RES 1.0 is nog niet in beton gegoten. Na vaststelling van de RES 1.0 in 2021 volgt een traject van borging in omgevingsbeleid en een tweejaarlijkse herijking. Elke herijking geeft overheden de mogelijkheid om wijzigingen door te voeren, bijvoorbeeld als blijkt dat bij integrale ruimtelijke belangenafweging knelpunten naar voren komen.

Relatie met het BOB-traject energietransitie

Het RES-proces heeft inhoudelijke raakvlakken met het BOB-traject energietransitie, waarvan besluitvorming op 13 mei 2020 in de VV heeft plaatsgevonden. In lijn met de besluiten van het BOB-traject energietransitie heeft Rijnland een voorlopige inbreng meegegeven aan de concept-RESSen. Namelijk de doelstelling Rijnland energieneutraal in 2025. Rijnland heeft daarnaast een positieve grondhouding t.a.v. verzoeken van derden om iets voor hen te bekeken, denk daarbij aan warmtewinning uit afvalwater. Middels voorliggend VV-besluit en zienswijze die nu voorligt in de VV willen we deze inbreng bekrachtigen.

Conform de aangenomen motie energieneutraliteit van 13 mei jl. werken we aan een maatregelenpakket dat inzicht geeft in wijzen waarop de doelstelling "energie-neutraal in 2025" bereikt kan worden met energiebesparing, biogas, zon, wind en thermische energie uit afvalwater. Hierin worden de reeds afgeronde - en vergoederde lopende - verkenningen, businesscases en onderzoeken in verwerkt, inclusief beoogde locaties met daarbij behorende voor- en/of nadelen. Dit ook in relatie met het recent vastgestelde verkoopbeleid. Het maatregelenpakket wordt geagendeerd voor de VV van 23 september 2020.

Rijnland heeft ambtelijk in de verschillende werkateliers van de RESsen de kansrijke locaties voor energieopwekking al ingebracht. Dit maakt dat deze potentiële terreinen al grotendeels verwerkt zijn in de concept-RESSen. Denk dan aan de centrale slibvergisting en de mogelijke zon en/of windenergie in Haarlem Waarderpolder². Dit zal helpen bij het doorlopen van de verschillende procedures bij gemeenten en provincies (vergunningen, bestemmingsplan, etc.). Tevens heeft bij de concept-RESSen al een eerste globale doorrekening plaatsgevonden door Liander.

¹ In de regio Midden Holland gaat het nog om een voorlopige concept-RES. De definitieve concept-RES is verwacht in Q3 2020.

² In Zuid-Holland zijn niet alle geschikte locaties één op één overgenomen wegens restrictief beleid van de provincie in het Groene Hart (o.a. windenergie langs de N11 i.s.m. HEINEKEN)

Daarnaast werken we aan de uitwerking van de motie en het amendement aquathermie, die eveneens op 13 mei jl. zijn aangenomen door de VV. Dit is een verdere invulling van de positieve grondhouding die Rijnland heeft t.a.v. initiatieven van derden. We verkennen op welke wijze Rijnland vanuit de water gerelateerde taken actief bij kan dragen aan de energietransitie in de regio. Hiervoor werken we aan een notitie met duidelijke kaders en randvoorwaarden op het gebied van ecologie, biodiversiteit en andere met de kerntaken van Rijnland verband houdende aspecten. Tevens worden scenario's uitgewerkt over de rol van Rijnland hierin. Deze notitie zal op een later moment terugkomen in de VV.

Inhoud concept-RESSen en zienswijze Rijnland

Iedere regio heeft zijn eigen proces, tempo en detailniveau die past bij de behoefte van de regio. De concept-RES verschilt dus ook per regio in proces, inhoud en ambitie waardoor ze onderling niet te vergelijken zijn. Het zijn ieder afzonderlijke rapportages die ook separaat beschouwd dienen te worden. Als leeswijzer is de essentie van de vier concept-RESSen samengevat in bijlage 1, inclusief de belangrijkste kaartbeelden.

Ondanks de onderlinge verschillen tussen de concept-RESSen, streeft Rijnland naar uniformiteit in onze inbreng. Er is dan ook voor gekozen om één zienswijze op te stellen voor alle regio's, met daarbij een specifieke punten die gelden voor een specifieke regio. De concept-zienswijze van Rijnland op de concept-RESSen zijn bijgevoegd in bijlage 2. U kunt tijdens de behandeling in de VV hier vragen, wensen en bedenkingen aan toevoegen of wijzigen. Op deze manier willen we komen tot een gezamenlijk VV-standpunt. De zienswijze wordt, samen met alle andere reacties vanuit de samenleving, opgestuurd aan het Nationaal Programma RES en is een formeel onderdeel van de concept-RES.

De inbreng van Rijnland in de concept-RESSen is vergelijkbaar met andere waterschappen. In bijlage 3 is weergegeven hoe het voorlopige bod van Rijnland is verwerkt in de verschillende concept-RESSen. Als sector hebben de waterschappen in het klimaatakkoord aangegeven te streven naar energieneutraliteit in 2025 en dit in te vullen met zon, wind en biogas. Het ene waterschap is hier al verder in dan het andere. Daarnaast zien de meeste waterschappen kansen voor aquathermie.

Argumenten

1.1 Rijnland volgt met deze aanpak de landelijke richtlijn van de RES

Het ter kennisname voorleggen van de concept-RESSen aan het algemeen bestuur is conform het proces dat is vastgelegd in de startnotities en in lijn met de landelijke handreiking RES van de Rijksoverheid, IPO, UvW en VNG. Rijnland kiest ervoor om daarnaast ook een gezamenlijke zienswijze in te dienen als VV-standpunt.

2.1 Het bod van Rijnland is conform het BOB-traject energietransitie

Op 13 mei 2020 heeft de VV besloten dat Rijnland streeft naar energieneutraliteit in 2025 en daarnaast te verkennen op welke wijze Rijnland vanuit onze water gerelateerde taken actief zal bijdragen aan de energietransitie van de regio.

2.2 De concept-RESSen geven ruimte voor Rijnland om haar energiedoelstelling voor 2025 te halen

In de totstandkoming van de concept-RES heeft Rijnland de locaties die nodig zijn om te komen tot energieneutraliteit ingebracht. De voorliggende concept-RESSen bieden de mogelijkheid om, binnen de financiële kaders, de energiedoelstelling te behalen. Bij de procedures die we de komende jaren doorlopen bij gemeenten en provincies (vergunningen, bestemmingsplan, etc.) helpt het als de aanvragen conform de concept-RES zijn.

3.1 Rijnland draagt met de RES bij aan de klimaatdoelen van Rijk, provincies en gemeenten

Overheden, inwoners, bedrijfsleven, netbeheerders, energiecoöperaties en maatschappelijke organisaties hebben elkaar nodig om de energietransitie voor elkaar te krijgen.

3.2 De zienswijze is onderdeel van een gezamenlijke lobby richting Rijk en Provincie

Gezamenlijk optrekken met andere partijen in de RES kan een kans bieden in de lobby richting Rijk en provincie om meer beleidsruimte te creëren voor realisatie van zon en wind in het Groene Hart en, mogelijk, voor hogere windmolens rondom Schiphol. Het behalen van de doelstelling van energieneutraliteit voor 2025 is dat niet noodzakelijk, maar wel wenselijk om zo snel en efficiënt mogelijk de doelstelling te bereiken.

Risico's

3.1 De zienswijze wordt onvoldoende meegenomen in het vervolgproces

Een mogelijk risico is dat de zienswijze van Rijnland op de concept-RESSen niet, onvoldoende of op een verkeerde manier worden meegenomen in het vervolgproces richting de RES 1.0. Omdat Rijnland zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau goed is aangehaakt bij de RES-en is dit risico erg klein.

3.2 De zienswijze op de concept-RESSen vaststellen schept verwachtingen bij de omgeving

Door de zienswijze vast te stellen, waaronder de positieve grondhouding van Rijnland ten aanzien van initiatieven van derden, schept het verwachtingen aan de omgeving. Wanneer alle regio's voortvarend aan de slag willen, kan dat knellen in delen van de ambtelijke organisatie, zoals beleid en vergunningverlening. In de zienswijze is daarom ook expliciet aangegeven dat niet alle initiatieven zondermeer omarmd worden.

Bijlagen

Bijlage 1:	Samenvatting concept-RESSen
Bijlage 2:	Zienswijze Rijnland concept-RESSen
Bijlage 3:	Rijnlands bod in de concept-RESSen
Bijlage 4:	Concept-RES Holland Rijnland
Bijlage 5:	Concept-RES Noord-Holland Zuid
Bijlage 6:	voorlopige concept-RES Midden Holland
Bijlage 7:	Concept-RES Rotterdam- Den Haag
Bijlage 8:	Motie energieneutraliteit
Bijlage 9:	Amendement aquathermie
Bijlage 10:	Motie aquathermie